

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIX. — Wydana i rozesłana dnia 16. lipca 1895.

Treść: **№** 100. Ustawa, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 11. czerwca 1879, urządzającej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych dostarczanie pomieszczeń i przynależności potrzebnych dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju.

100.

Ustawa z dnia 25. czerwca 1895,

zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 11. czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93), urządzającej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych dostarczanie pomieszczeń i przynależności potrzebnych dla wojska stałego, marynarki wojennej i obrony krajowej w czasie pokoju.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

Artykuł 1.

Postanowienia §§. 3, 4, 5, 6, 30, 31, 33, 34, 52, 55 i 56, tudzież wykaz *F* ustawy z dnia 11. czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93) tracą niniejszem moc obowiązującą.

Wymienione wyżej paragrafy opiewać mają na przyszłość jak następuje:

§. 3.

Kwaterunek jest wspólny, jeżeli w jednym i tym samym budynku dostarcza się pomieszczenia najmniej co do piechoty lub strzelców dla pół kompanii, co do kawalerii dla ćwierć szwadronu, względnie samoistnie dyslokowanego plutonu pionierskiego, względnie kadru uzupełniającego, co do połowej artylerii dla pół baterii, co do artylerii fortecznej dla pół kompanii, co do pionierów lub pułku kole-

owego i telegraficznego dla pół kompanii, co do pociągów dla szwadronu, co do piechoty obrony krajowej dla kompanii, albo wreszcie co do jazdy obrony krajowej dla szwadronu — nie wliczając w to pomieszczeń oficerskich, magazynów, strażnic i innych przynależności — gdyby się takowe w tymże samym budynku znajdowały

W razie przeciwnym kwaterunek jest rozdzielny.

Jeśli kwaterunek ma być wspólny, dostarczyć należy lokalności osobnych, innym celom równocześnie nie służących.

Jeśli kwaterunek jest rozdzielny, umieszczać należy żołnierzy ile możliwości w pokojach lub komorach, odosobnionych od komnat mieszkalnych dającego kwaterę, a pokoje te lub komory należy według potrzeby oświetlać, a w zimie opalać.

§. 4.

Wyraz „wojsko“ użyty w niniejszej ustawie, obejmuje wojsko stałe, marynarkę wojenną, obronę krajową i pospolite ruszenie.

§. 5.

Do kwaterunku wspólnego używać należy w następnym kolejnym:

a) koszar skarbowych,

b) innych do dyspozycji będących budynków państwowych po komisyjnym uznaniu, że są zdatne,

c) koszar lub koszar dorywczych dostarczonych przez kraje, powiaty, gminę lub osoby prywatne.

Z przyzwoleniem Ministra skarbu może Państwo w wypadkach szczególnej potrzeby podjąć się dostarczenia nowych ubikacyj kwaterunkowych za wynagrodzeniem w niniejszej ustawie przewidzianem.

Koszarami są budynki przeznaczone wyłącznie na cele kwaterunku. Są one koszarami 1 lub 2 kategorii.

Za koszary 1. kategorii uważać należy taki budynek, który umyślnie w tym celu został zbudowany, a odpowiada pod względem pomieszczalności i innych właściwości wymogom, które będą ustanowione za pomocą rozporządzenia.

Za koszary 2. kategorii uważać należy taki budynek, który odpowiada pod względem pomieszczalności całkowicie koszarom 1. kategorii, zaś pod względem innych właściwości tylko mniejszym wymogom, które będą ustanowione drogą rozporządzenia.

Koszary dorywcze zaś są takimi do wspólnego kwaterunku użyć się dającymi lokalnościami, które znajdują się w budynkach nie przeznaczonych wyłącznie do kwaterowania, tudzież te, które pod względem pomieszczalności albo właściwości lokalów nie odpowiadają całkowicie wymogom, żądanym od koszar.

Rozstrzygnięcie, czy koszary 1 lub 2 kategorii albo też koszary dorywcze mają być dostarczane, zależy od umowy między administracją wojskową a odnośnym dostawcą.

Postanowienia dotyczące się koszar i koszar dorywczych mają także zastosowanie względem domów maroderskich i szpitali wojskowych, które, skoro znajdują się w budynkach wyłącznie na ten cel przeznaczonych i odpowiadają wszystkim innym wymogom, za równe koszarom, w innych wypadkach za koszary dorywcze uważać należy.

Czy budynek ma być uważany za koszary 1 lub 2 kategorii albo za koszary dorywcze, o tem orzekać będą interesowani Ministrowie w porozumieniu między sobą, na podstawie wyводу komisji mieszanej.

Kwaterunek rozdzielny tylko wtedy zarządzony być może, gdy wspólny jest niemożliwy.

§. 6.

Gdyby żądano całkowitego zwinięcia koszar lub koszar dorywczych (skarbowych lub nieskarbowych) z powodu istotnych wad pod względem budowniczym lub higienicznym, natenczas o potrzebie całkowitego zwinięcia orzekać będzie, po zasięgnięciu opinii komisji mieszanej, Minister obrony krajowej po zniesieniu się z Ministrem skarbu, a mianowicie

co do koszar lub koszar stałego wojska (marynarki wojennej) w porozumieniu z wspólnym Ministrem wojny.

Zaspokojenia potrzeby kwaterunkowej, jaka z tego wyniknie, domagać się można na podstawie niniejszej ustawy.

Zwinięcie nieskarbowych w §. 5 pod c) określonych koszar lub koszar dorywczych, dla użycia ich do innego celu, nie na kwatery wojskowe (§. 7), lub w celu ich sprzedaży, nastąpić może dopiero wtedy, gdy dostawca koszar lub koszar dorywczych zwinąć się mających dostarczy innych koszar lub koszar dorywczych o równej pomieszczalności, — wyjąwszy, że odnośne koszary lub koszary dorywcze stały się, z powodu zmian w trwałej pokojowej dyslokacji wojska, zbędne do celów kwaterunku.

Także użycie skarbowych budynków ubikacyjnych do innego celu, nie na kwatery wojskowe (§. 7), albo sprzedaż tychże nie są dopuszczalne, chyba za dostarczeniem ekwiwalentu równej wartości — wyjąwszy, że budynek stał się z powodu zmian w trwałej pokojowej dyslokacji wojska — zbędny do celów kwaterunku.

W stosunkach przemijających, które wyniknąć mogą z przypadków powyżej określonych, wydać można prowizoryczne zarządzenia, nawet przez zawarcie odpowiednich kontraktów, zawsze wszakże tylko na krótki okres czasu.

§. 30.

Wynagrodzenie za kwatery wojskowych pobierających gażę, tudzież za inne potrzebne pomieszczenia, z wyjątkiem lokalów do pomieszczenia wojskowych bez stopnia oficerskiego, jakoteż za urządzenie płacić będzie administracja wojskowa (§. 19) podług ustanowionych klas czynszów za kwatery.

Zaliczenie gmin do tych klas czynszów i ustanowienie należności w każdej z tych klas postanawia Minister obrony krajowej w porozumieniu z Ministrem skarbu i wspólnym Ministrem wojny od 10 do 10 lat, na podstawie średnich czynszów za używanie lokalów, względnie za najem urzędzenia, wypośredkowanych na podstawie z przecięcia z lat pięciu bezpośrednio poprzedzających.

Obliczając średnie czynsze, należy brać w rachunek publiczne dodatki czynszowe (dodatek czynszowy, szkolny itp.) według stosunku niemowego. Przepisy zarządzające te obliczenia wydane będą drogą rozporządzenia.

Moc obowiązującą taryfy czynszów, obecnie na czas od 1. stycznia 1891 do końca grudnia 1895 ustanowionej, przedłuża się po koniec roku 1900.

Gdyby wszakże w ciągu dziesięcioletniego okresu taryfowego znaczniejsza część wojskowych pobierających gażę w tej samej gminie stacyonowanych, domagała się od gminy na podstawie §. 25, ustęp 2 niniejszej ustawy, rzeczywistego dostarczenia im mieszkań, zaś czynsze przez gminę za większą część tych mieszkań rzeczywiście płacone były wyższe, aniżeli średnia między gminie się należącym taryfowem wynagrodzeniem a wynagrodzeniem przypadającym w najbliższej wyższej klasie czynszów, natenczas odnośna gmina po upływie pierwszych pięciu lat okresu taryfowego domagać się może nowej klasyfikacji pod warunkiem, że zaliczoną była do niższej, nie pierwszej klasy taryfy czynszów.

Ponowne zaliczenie takiej gminy do jednej z klas obowiązującej taryfy czynszowej i na pięcioletnią resztę okresu taryfowego, uskutecznić się będzie w takim razie na podstawie, stosownie do postanowień ustępu 2 i 3 niniejszego paragrafu przeprowadzić się mającego, zbadania czynszów miejscowych w zwyczajach będących.

Przeciwnie ponowne zaliczenie gminy do innej klasy taryfy zarządzić można po upływie pierwszego pięciolecia okresu taryfowego, jeżeli czynsze za najem tak się obniżą, że orzec można istnienie warunków, pod jakimi gminę do niższej klasy czynszów zaliczyć można.

Nowe miejsca, stałe garnizony otrzymujące, zaliczyć należy, jeżeli chodzi o dostarczenie wspólnych kwater (§. 5), na podstawie zwyczajowi miejscowemu odpowiadających czynszów zbadanych w czasie odnośnej umowy, do jednej z klas czynszowych. Wynikające z tego normy taryfowe obowiązują aż do najbliższej ogólnej regulacji czynszów, względnie aż do upływu pierwszych pięciu lat okresu taryfowego, także co do mieszkań gażystów i przynależności dostarczonych poza obrębem koszar (koszar dorywczeh). Jeżeli w nowych miejscach garnizonowych chodzi tylko o kwaterunek rozdzielną, natenczas, aż do upływu wspomnianych okresów, służyć mają za miarę zaliczenia do jednej z klas czynszowych, czynsze najmu zwyczajowi miejscowemu odpowiadające, które oznaczyć należy zaraz po wejściu oddziału.

Szczególne gminy mogą wyjątkowo, stosownie do zasad w tym paragrafie wypowiedzianych, także i dla okresu od 1. stycznia 1896 do końca roku 1900 otrzymać nową klasyfikację, jeżeli prośby o to wniosą jeszcze w ciągu roku 1895.

§. 31.

Za pomieszczenie podoficerów i innych żołnierzy bez stopnia, tudzież koni, płaćć będzie administracja wojskowa dziennie wynagrodzenia, ustanowione w następujących kwotach:

I. Za pomieszczenie jednego żołnierza:

1. w koszarach 1 kategorii:

a)	za lokal	3·5 c.
b)	„ sprzęty	0·2 „
c)	„ paliwo i światło	1·3 „
d)	„ łoża	1·0 „
		razem . 6·0 c.

2. w koszarach 2 kategorii:

a)	za lokal	2·1 c.
b)	„ sprzęty	0·2 „
c)	„ paliwo i światło	1·3 „
d)	„ łoża	1·0 „
		razem . 4·6 c.

3. w koszarach dorywczeh:

a)	za lokal	1·0 c.
b)	„ sprzęty	0·2 „
c)	„ paliwo i światło	1·3 „
d)	„ łoża	1·0 „
		razem . 3·5 „

4. na kwaterach rozdzielnych . 1·5 c.

w wypadkach niedostarczania paliwa i naczyń do gotowania (§. 26) 1·0 c

II. Za pomieszczenie jednego konia:

1. w koszarach 1 kategorii:

a)	za stajnię	3·0 c.
b)	„ sprzęty	0·4 „
c)	„ oświetlenie	0·3 „
		razem . 3·7 c.

2. w koszarach 2 kategorii:

a)	za stajnię	1·8 c.
b)	„ sprzęty	0·4 „
c)	„ oświetlenie	0·3 „
		razem . 2·5 c.

3. w koszarach dorywczeh:

a)	za stajnię	1·5 c.
b)	„ sprzęty	0·4 „
c)	„ oświetlenie	0·3 „
		razem . 2·2 c.

4. na kwaterach rozdzielnych . 1·5 c.

Mierzwy dostarcza administracja wojskowa tak wtedy, gdy kwaterunek jest wspólny, jak i gdy jest rozdzielną.

Gdy kwaterunek jest wspólny, nawóz zostaje własnością administracji wojskowej, gdy rozdzielną, zostawia się go dostarczycielowi stajni.

Już nabyte prawa do powyżej za koszary i koszary dorywcze ustanowionych kwot wynagrodzenia utrzymuje się na czas używania odnośnych budynków w mocy, także i w tym razie, gdyby co do koszar lub koszar dorywczych w skutek niniejszej ustawy lub w przyszłości stawiano większe wymagania.

W koszarach 2 kategorii i w koszarach dorywczych płacić się będzie za przynależność tudzież za mieszkania gażystów i podoficerów, stosownie do jakości i na podstawie wniosków powołać się mających komisji mieszanych, dwie trzecie lub trzy czwarte czynszów taryfie odpowiadających, o czym rozstrzygać będzie instancja ministerjalna.

Gdyby obok koszar 2 kategorii wybudowano wyjątkowo pawilon oficerski na podstawie postanowień o koszarach 1 kategorii, płacić się będzie za tenże wynagrodzenie na podstawie całkowitych czynszów taryfie odpowiadających.

Należitości za lokale, wedle taryfy wynagradzane, przyznane w czasie dostarczenia koszar lub koszar dorywczych pozostają bez zmiany w mocy przez cały czas trwania gwarancji załogi, tudzież także na czas dalszego używania koszar (koszar dorywczych).

Należitości za koszary dotychczas już dostarczone, które obowiązywały, gdy ustawa niniejsza nabyła mocy prawnej, pozostają na czas zagwarantowanego trwania załogi bez zmiany w mocy, jeżeli ogólna kwota tych należitości jest co najmniej równa wynagrodzeniu ustanowionemu w czasie dostarczenia odnośnych koszar. To samo odnosi się także do koszar dorywczych, dotychczas już dostarczonych na czas ich używania. Gdyby wszakże obecne wynagrodzenie było mniejsze od wynagrodzenia, które w czasie dostarczenia koszar, względnie koszar dorywczych, stosownie do taryfy było ustanowione i w ówczesnym okresie taryfowym za nie istotnie płacone, natenczas dostawca ma prawo domagania się, by mu za całą resztę zagwarantowanego trwania załogi — co do koszar dorywczych za czas ich używania — licząc od dnia, w którym ustawa niniejsza nabędzie mocy prawnej, płacono pierwotnie przyznane wynagrodzenie. Po upływie zagwarantowanego czasu załogi płacone będzie za koszary dostarczone przed czasem, zanim ustawa niniejsza nabyła mocy prawnej, wynagrodzenie podług tej klasy ówczas obowiązującej taryfy czynszów, do której będzie zaliczona odnośna gmina, wyjąwszy, że da się uzyskać dla zarządu wojskowego korzystniejsza umowa.

§. 33.

Co się tyczy koszar i koszar dorywczych po zaprowadzeniu ustawy niniejszej nowo dostarczonych, daną być może gwarancja załogi na przeciąg najdłuższy 25 lat. W czasie trwania gwarancji za-

łogi poręcza się dostarczycielowi, licząc od dnia, w którym odnośne budynki oddane będą administracyi wojskowej, nieprzerwane pobieranie należitości za pomieszczenie, bez względu na przerwy lub cofnięcie załogi w taki sposób, że — o ile z dostarczycielem nie będzie można zawrzeć umowy korzystniejszej dla administracyi wojskowej — w ciągu czasu niedostającego do zagwarantowanej załogi, płacone będzie ciągle za próżny lokal wynagrodzenie przypadające podług §. 31, względnie podług taryfy.

W przypadku takim służy jednak administracyi wojskowej prawo używania budynku, którego nie potrzebuje na pomieszczenie wojska, przez czas, za który płaci wynagrodzenie, do innych celów wojskowych, lub podnajmowania go do innych celów.

Jeżeli budynek dostarczony pod gwarancją załogi w skutek nadzwyczajnego wypadku, np. wojny lub klęski żywiołowej, stanie się, według zdania wysłać się mającej komisji mieszanej i decyzji właściwych Władz, całkowicie albo w części trwale niezdatny do użytku, odpaść ma odpowiednia kwota wynagrodzenia. Odnosi się to także do przypadku, gdyby zaniedbywano utrzymywania w dobrym stanie dostarczonego budynku mieszkalnego tak dalece, że tenże uznany zostanie za całkowicie lub częściowo niezdatny do użytku.

Za koszary używane już przed zaprowadzeniem niniejszej ustawy, tudzież za koszary nowo dostarczone w czasie obowiązywania tej ustawy i za koszary dorywcze dostarczone pod gwarancją trwania załogi, płacone będzie po upływie czasu zagwarantowanego, jeżeli załoga została czasowo lub całkowicie wycofaną, wynagrodzenie w wymiarze przypadającym za próżny lokal nadal jeszcze przez trzy miesiące.

Za koszary dorywcze dostarczone bez gwarancji trwania załogi płacone będzie po cofnięciu załogi wynagrodzenie przypadające podług §. 31go jeszcze tylko przez miesiąc, a względnie wynagrodzenie odpowiadające taryfie aż do upływu okresu najmu przepisanego w §. 28.

Również w dwóch ostatnich przypadkach zastrzega się administracyi wojskowej prawo użytkowania.

§. 34.

Dostarczyciel koszar lub koszar dorywczych winien przy wnoszeniu swej oferty, względnie opracowaniu programu budowy podać, czy zamierza zaopatrzyć koszary, względnie koszary dorywcze w potrzebne sprzęty, i czy chce się podjąć utrzymywania tychże w dobrym stanie, czyszczenia i uzupełniania, tudzież dostawy przyborów do gotowania, opalania i oświetlania, lub nie.

W ostatnim wypadku obejmuje to administracya wojskowa.

§. 52.

Za pomieszczenie w barakach, tylko na czas peryodycznych ćwiczeń wojennych i koncentracji wojska, płacić się będzie wynagrodzenie w kwotach ustanowionych w §. 31 pod I 3 i II 3.

Kwoty tego wynagrodzenia obliczane będą podług ilości głów i podług ilości dni kwaterunku (§. 46).

§. 55.

Place do egzercyrki, strzelnice początkowe, dalej place do gimnastyki, jazdy konnej, ćwiczeń, miejsca do kąpienia się i na pławienie koni, potrzebne przy kwaterunku stałym i chwilowym stanowią przynależności do pomieszczeń w myśl §. 7:2.

Jeżeli w gminie, w której garnizon się znajduje, niema gruntów zdalnych do takiego wyłącznego celu i miejsc do kąpienia się, albo jeżeli bez uszczerbku dla interesów wojskowych, nabycie tychże po za obrębem gminy garnizonowej okazuje się wskazaniem ze względów ekonomicznych lub finansowych, wyszukać należy i dostarczyć takich miejsc w sąsiednich gminach.

Drogi do rzeczonych miejsc, wyłącznie na użytek wojska potrzebne, urządzone być mają kosztem administracji wojskowej.

Nabycie prawa własności, względnie użytkowania na rzecz administracji wojskowej nastąpić ma drogą dobrowolnej ugody, a jeżeli taka nie przyjdzie do skutku, drogą wywłaszczenia (§. 365 k. c.).

Wymiary i inne wymogi placów do egzercyrki, strzelania, gimnastyki, jazdy konnej i ćwiczeń ustanowione będą w miarę potrzeby, w tym względzie od czasu do czasu się okazującej, drogą rozporządzenia w porozumieniu się z wspólnym Ministrem wojny.

§. 56.

O ile dla ćwiczeń wojskowych (licząc tu także ćwiczenia w strzelaniu) place w myśl §. 55 dostarczone, będą niewystarczające, zastrzega się administracji wojskowej prawo używania bez przeszkód innych gruntów do tego potrzebnych.

Atoli używając ich, oszczędzać należy jak najbardziej uprawę, przeto ustanawiając czas na przedsiębranie ćwiczeń wojskowych w terenie, a w szczególności na koncentracje w celu większych ćwiczeń

taktycznych i ćwiczeń w broni dla rezerwy i obrony krajowej, brać należy wzgląd według możliwości na to, aby w gospodarstwie rolnem i leśnem nie spowodowano przerw.

O zarządzeniu ćwiczeń tego rodzaju uwiadamiać należy ile możliwości wprzód gminy interesowane.

Szkoda i ubytek korzyści spowodowane przez takie ćwiczenia, będą całkowicie wynagradzane ze strony administracyjnej wojskowej. Wynagrodzenie takie wypłacać będą organa wojskowe w miarę możliwości natychmiast na miejscu.

Jeżeliby odszkodowanie takim sposobem nie nastąpiło, komisya mieszana, przed którą poszkodowanych zawezwać należy, pod kierownictwem Władzy politycznej i z współdziałaniem przysięgłych detaksatorów obliczy szkodę i ubytek korzyści rzeczywiste spowodowane. Komisya zjeżdża się bezpośrednio po skończeniu się każdego ćwiczeń wojskowych lub koncentracji i spełnia swoje zadanie bez przerwy.

Porozumieniu się władz politycznych z administracją wojskową pozostawia się postanowienie, w jakich okresach czasu odbywać się ma zbadanie szkód w otoczeniu stałych obozów.

W wypadkach, co do których w obec komisji mieszanej nie osiągnięto dobrowolnej ugody, rozstrzygają Władze polityczne w toku instancji (§. 20).

Odszkodowanie płacić winna administracja wojskowa w jak najkrótszym czasie.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Wykonanie onejże porucza się Ministrowi obrony krajowej, który w porozumieniu z wspólnym Ministrem wojny i Ministrem skarbu wyda rozporządzenia potrzebne do wykonania niniejszej ustawy.

Lainz, dnia 25. czerwca 1895.

Franciszek Józef r. w.

**Kielmansegg r. w. Welsersheimb r. w.
Böhm r. w.**

